

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobkyně: A.S.**, nar...., státní příslušnost Ukrajina, v ČR bytem ..., *zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1*, proti **žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 11. 2016, čj. MV-122701-5/SO-2016,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 18. 11. 2016, čj. MV-122701-5/SO-2016, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 28. 7. 2016, čj. OAM-38509-21/DP-2015, se **z r u š u j í** a věc se **v r a c í** k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je **p o v i n n a** nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 16.342,- Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Petra Václavka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 11. 2016, čj. MV-122701-5/SO-2016. Napadeným rozhodnutím žalovaná podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“*), zamítla odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 28. 7. 2016, čj. OAM-38509-21/DP-2015. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o pobytu cizinců“*), neboť se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

II. Žaloba

Žalobkyně primárně nesouhlasila s důvody, pro které byla její žádost zamítnuta a pobytové oprávnění neprodlouženo. Považovala napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně za vydané v rozporu se zjištěným skutkovým stavem věci, za použití nepřiléhajících zákonných ustanovení a zároveň za zcela nepřezkoumatelné a nepřiměřené. Žalobkyně měla rovněž za to, že žalovaná se ve svém rozhodnutí nedostatečně vypořádala s námitkami ohledně nezákonného postupu správního orgánu I. stupně, když tomuto postupu v plném rozsahu přisvědčila. Správní orgán I. stupně pochybil, když nezjistil stav věci bez důvodných pochybností, čímž nedostal zásadě materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Nedostatečné zjištění skutečného stavu věci vedlo k vydání nezákonného rozhodnutí a žalovaná sama rozhodla nezákonně, když prvoinstanční rozhodnutí aprobovala.

Správní orgán I. stupně pochybil, když zamítl žádost žalobkyně z důvodu, že nelze ověřit údaje uvedené v žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobkyně byla přesvědčena, že toto posouzení a aplikace důvodu pro zamítnutí žádosti podle § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců byly nesprávné a rozhodnutí správního orgánu bylo v tomto ohledu nezákonné, stejně jako bylo nezákonné rozhodnutí žalované, která neodstranila nezákonnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Správní orgán I. stupně pochybil, neboť výrok a odůvodnění rozhodnutí nebyly v souladu s provedeným dokazováním a s obsahem správního spisu. V tomto ohledu bylo dle žalobkyně rozhodnutí vnitřně logicky rozporné a v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu. Bylo totiž naprosto zřejmé, že důvody pro udělení dlouhodobého víza (pobytu) za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců i nadále trvají, neboť ve vycestování brání žalobkyni překážka na její vůli nezávislá ve smyslu § 179 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Situace na Ukrajině je i nadále závažná, probíhá tam ozbrojený konflikt. Žalobkyně se bojí o svůj život a zdraví a návrat na Ukrajinu z hlediska bezpečnosti žalobkyně i jejích dětí nepřichází vůbec v úvahu. Žalobkynino starší dítě přitom není v dobrém zdravotním stavu, v ČR navštěvuje psychiatra. Žalobkyně nesouhlasila se závěry správního orgánu I. stupně, který tvrdil, že se situace na Ukrajině podstatně změnila od doby přiznání víza za účelem strpění v důsledku tzv. minských dohod. V obecné rovině se samozřejmě situace v čase zákonitě mění, to však nic nemění na tom, že pro žalobkyni a její děti je návrat

na Ukrajinu stále nemožný. O tom svědčí provedené dokazování, mj. též výslech žalobkyně. Žalovaná tudíž pochybila, když výše uvedené námitky, namítané již v rámci odvolání, nikterak nezohlednila a potvrdila nezákonné rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Správní orgány dle žalobkyně dále pochybily, když se ve vztahu k zákonnosti napadených rozhodnutí nedostatečně zabývaly jejich přiměřeností. Správní orgán I. stupně byl v daném řízení povinen vážit otázku přiměřenosti rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu žalobkyně, avšak žádné takové posouzení přiměřenosti neučinil. Žalobkyně žije v ČR již několik let a má zde vytvořeno rozsáhlé zázemí, především zde žije se svými dětmi. Neprodlení dlouhodobého pobytu se tedy jeví být v rozporu se zásadou přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná pak nejenže neodstranila nezákonný postup správního orgánu I. stupně stran posouzení přiměřenosti rozhodnutí a jeho nepřezkoumatelnosti, ale sama se s nepřiměřeností rozhodnutí nevypořádala, čímž rovněž své rozhodnutí učinila nepřezkoumatelným.

Vzhledem k výše uvedenému žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a uložil jí povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

Podle vyjádření k žalobě žalovaná dospěla k názoru, že aplikace § 37 zákona o pobytu cizinců byla správná. Odkázala k tomu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, čj. 9 As 80/2011-69, kde tento konstatoval, že zákon o pobytu cizinců zakotvuje vedle pozitivního výčtu předpokladů pro udělení víza v § 31 a § 33 též vymezení negativní, které pouhé formální naplnění předpokladů pro udělení víza zákonným způsobem koriguje. Zmíněný korektiv představuje mj. § 56 citovaného zákona, na základě kterého správní orgány v rámci vedeného řízení ověřují, zda jsou splněny další předpoklady pro udělení víza, tedy zda tu neexistují důvody pro jeho případné neudělení; toto ustanovení tedy podmínky pro udělení víza vymezuje negativně. Důvody pro neudělení víza podle § 56 zákona o pobytu cizinců představují v negativním smyslu podmínky pro udělení víza ve smyslu § 37 odst. 2 písm. b) téhož zákona.

Žalovaná dále byla toho názoru, že napadené rozhodnutí dostatečně reflektovalo zjištěný stav věci odpovídající § 3 správního řádu. K otázce nevypořádání se s námitkami žalovaná podotkla, že správní rozhodnutí nemusí nutně reagovat na každou dílčí argumentaci; postačí, pokud rozhodnutí obsahuje takové odůvodnění, které z logiky věci vyvrátí údajně nevypořádané námitky – srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013-25. S ohledem na tento závěr bylo nadbytečné výslovně se vypořádávat s každou jednotlivou dílčí argumentací žalobkyně, která byla z povahy věci vyvrácena. Na její námitky se jí dostalo adekvátní odpovědi. Nelze proto hovořit o tom, že by napadené rozhodnutí bylo z tohoto důvodu v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu.

Žalovaná konečně podotkla, že se správní orgány obou stupňů zabývaly přiměřeností dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně dostatečně a skutečnosti svědčící o nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí nebyly správními orgány zjištěny.

K namítanému zdravotnímu stavu syna žalobkyně žalovaná uvedla, že z předložených lékařských zpráv nikterak nevyplývalo, že by jeho zdravotní stav byl zdravotním stavem ohrožujícím jeho život a že by se nemohl léčit jinde, např. v domovském státě. Ačkoliv i při rozhodování v cizineckých věcech jsou správní orgány povinny dodržovat čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a tedy zohlednit zájem nezletilého dítěte, žalovaná zohlednila skutečnost, že i žádost žalobkyně i jejího staršího syna byla pravomocně zamítnuta a řízení o žádosti mladšího syna bylo přerušeno z důvodu vyřešení předběžné otázky, v čemž bylo napadené rozhodnutí přiměřené, zvláště za situace, kdy dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území je specifickým a výjimečným zákonným institutem k řešení situací, které nelze vyřešit jiným zákonem stanoveným postupem.

IV. Replika

V rámci podané repliky žalobkyně uvedla na pravou míru, že její žaloba nebrojí pouze proti tomu, že žalovaná se v odůvodnění rozhodnutí nerozepsala o tom, jakým způsobem se vypořádala s každým argumentem a námitkou žalobkyně, nýbrž proti tomu, že žalovaná se argumentům a námitkám ve svých úvahách věnovala pouze okrajově nebo vůbec. Žalobkyně měla za to, že pokud by žalovaná skutečně jejím námitkám věnovala pozornost a postupovala tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, nemohla by rozhodnout tak, jak rozhodla, a napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdit.

Ve stručnosti se žalovaná nedostatečně vypořádala s těmito argumenty žalobkyně: 1) bezpečnostní situace na Ukrajině – žalovaná se nedostatečně zabývala otázkou, zda je návrat do země původu skutečně možný, přičemž měla možnost v případě pochybností žalobkyni vyzvat k doplnění svých tvrzení, nebo si případně vyžádat stanovisko ministerstva zahraničí; 2) zdravotní stav nezletilého N.S., který vyžaduje pravidelnou psychiatrickou péči – žalovaná měla uvážit, jaké dopady bude mít vytržení nezletilého z jeho prostředí a zda je v místě původu pediatriká psychiatrická péče dostupná, přičemž v potaz měla vzít i skutečnost, že na Ukrajině došlo v důsledku špatné bezpečnostní situace k vnitřnímu přesídlení velké skupiny lidí; 3) přiměřenost zásahu do osobního a rodinného života žalobkyně.

V. Vlastní argumentace soudu

V souladu s § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „s. ř. s.“*), vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud shledal žalobu důvodnou.

Podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí: *„Dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže se cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o dlouhodobé vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit.“*

Ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců stanoví: „*Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5.*“

Podle § 33 odst. 6 zákona o pobytu cizinců „*[c]izinec, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle odstavce 1 písm. a), je povinen na požádání ministerstva **prokázat**, že překážka vycestování z území trvá; brání-li tomuto prokázání překážka na vůli cizince nezávislá, lze prokázání nahradit čestným prohlášením.*“

Obdobně i ustanovení § 34 písm. b) zákona o pobytu cizinců zní: „*K žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území je cizinec povinen předložit ověřenou kopii **dokladu potvrzujícího existenci důvodu** podle § 33 odst. 1 písm. a); nemůže-li předložit takový doklad z důvodů na jeho vůli nezávislých, lze tento doklad nahradit čestným prohlášením.*“ (důraz doplněn zdejším soudem)

Soud při posuzování věci vycházel zejména z následujících skutečností, které vyplývají ze správního spisu: Žalobkyně podala dne 30. 11. 2015 žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění. Naposledy měla povolen dlouhodobý pobyt za tímž účelem od 23. 12. 2014 do 22. 12. 2015. Podle „odůvodnění žádosti“ ze dne 2. 12. 2015 se situace v domovské zemi žalobkyně a jejích dvou synů nezměnila, v podrobnostech žalobkyně odkázala na odůvodnění své předchozí žádosti s tím, že důvody tam uvedené nadále trvají. V reakci na výzvu k odstranění vad ze dne 25. 1. 2016 žalobkyně dne 3. 2. 2016 doložila čestné prohlášení, podle nějž nadále trvají překážky pro vycestování, situace se nijak neuklidnila a žalobkyně se naopak stále více obává o svůj život a život svých dětí. Děti jsou na tom psychicky špatně a syn navštěvuje dětského psychiatra. Za daných okolností si žalobkyně vůbec nedokáže představit návrat na Ukrajinu, přičemž poukázala zejména na zájem nezletilých dětí. Přílohou čestného prohlášení byly lékařské zprávy (zpráva a doporučení ke vzdělávání dítěte, žáka, vypracovaná Speciálně pedagogickým centrem Mariánské Lázně, ze dne 19. 6. 2015; zdravotní záznam z neurologické ambulance Cheb ze dne 1. 2. 2016; lékařská zpráva dětského a dorostového psychiatra ze dne 19. 11. 2014). Žalobkyně byla vyslechnuta dne 27. 4. 2016, kdy kromě jiného uvedla, že obě její předchozí žádosti o pobytové oprávnění za účelem strpění byly podány z důvodu započaté války na východě Ukrajiny, v Doněcku, a tato situace a strach o život žalobkyni a jejímu synovi rovněž bránily ve vycestování z ČR. Žalobkyně dále sdělila, že až do odjezdu z vlasti bydlela i se synem ve městě Krivoj Rog v bytě svého otce, ve stejném městě i pracovala. Žalobkyně se obávala, aby se válka nerozšířila i na území Dněpropetrovské oblasti a města Krivoj Rog. Na otázku správního orgánu uvedla, že v lednu 2015 odletěla spolu se synem do Kyjeva a 14 dní byla ve Lvově u otce svého druhého syna. Závěrem dodala, že její syn má psychické problémy a navštěvuje psychiatra, k čemuž doložila lékařskou zprávu dětského a dorostového psychiatra ze dne 15. 4. 2016 a recept. Přítomný zástupce žalobkyně Mgr. Václavek doplnil, že z lékařské zprávy vyplývá dlouhodobost léčby, přičemž pro úspěšné dokončení je třeba zachovat stabilní školní prostředí.

Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno dne 28. 7. 2016. Ve stručnosti lze shrnout, že správní orgán I. stupně odůvodnil své rozhodnutí tím, že ve městě Krivoj Rog se dá žít bez obav o život, situace na východní Ukrajině se po uzavření minských dohod značně zklidnila, k případným dalším ozbrojeným potyčkám dochází jen v oblasti Donbasu. Ke zdravotnímu stavu žalobkynina syna mj. uvedl, že se s poruchou pozornosti a hyperaktivitou léčil již před odjezdem z Ukrajiny a může tam v léčbě pokračovat, vyžadovaná léčba je dlouhodobá, celoživotní, a z lékařské zprávy nevyplývá, že by nemohl kvůli zdravotnímu stavu vycestovat se svojí matkou. Správní orgán uzavřel, že již neexistuje překážka na vůli žalobkyně nezávislá, která by jí bránila ve vycestování. Přiměřeností se správní orgán zabýval na str. 4-5 svého rozhodnutí. Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala. Doplnění odvolání ze dne 23. 8. 2016 se co do důvodů shodovalo s nyní projednávanou žalobou. Napadené rozhodnutí žalované bylo vydáno dne 18. 11. 2016.

V otázce aplikace ustanovení § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vycházel soud z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2016, čj. 45 A 28/2015-38, který dospěl k následujícím závěrům: „*Text § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců obsahuje tři různé alternativně využitelné důvody pro zamítnutí pobytové žádosti cizince. Prvním je samotná skutečnost, že se cizinec nedostaví k pohovoru. Druhým je situace, kdy cizinec ve stanovené lhůtě nepředloží doklady, jež jsou nezbytné pro ověření údajů, o něž se jeho žádost opírá. Třetí z těchto důvodů pak představuje stav, kdy se nepodaří ověřit údaje v žádosti žadatele, tj. stav důkazní nouze (non liquet), který však zákonodárce činí závislým na předchozích dvou alternativách v tom smyslu, že přichází do úvahy jen tehdy, nenastal-li důvod pro zamítnutí žádosti podle předchozích dvou alternativ [cizinec se dostavil k výsledku (je-li takový výsledek potřebný), předložil požadované doklady, a přesto se jeho tvrzení v žádosti nepodařilo ověřit]. Třetí alternativa je tak podmíněna tím, že cizinec důkazně vyčerpал jak své oprávnění předkládat doklady ke svým tvrzením, tak i možnost být k věci vyslechnut, může-li výsledek k ověření údajů přispět. Teprve tehdy se může uplatnit tímto ustanovením zakotvené důkazní břemeno žadatele vztahující se k údajům uváděným v jeho žádosti, jakožto zákonem o pobytu cizinců stanovená odchylka od obecně platící zásady materiální pravdy, podle níž je to správní orgán, kdo je povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky právních předpisů, ochrany dobré víry a oprávněných zájmů dotčených osob a s požadavkem proporcionality zásahu do těchto práv (viz § 3 správního řádu).*“ Předmětné ustanovení pak lze aplikovat nejen na údaje v žádosti samotné, nýbrž i na údaje z jejích příloh (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 5. 2017, čj. 62 A 30/2016-97).

Klíčovou otázkou v nyní projednávané věci z pohledu soudu bylo, zda se vůbec dá hovořit o naplnění třetí alternativy dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tj. o stavu důkazní nouze. Jinými slovy: lze říci, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno vztahující se k údajům z žádosti a jejích příloh, když správní orgán *de facto* její tvrzení vyvrátil (snažil se je vyvrátit) vlastními shromážděnými podklady o situaci na Ukrajině a vlastním výkladem doložených lékařských zpráv?

Ze znění ustanovení § 33 odst. 1 písm. a), § 33 odst. 6 a § 34 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jak jsou citována výše, soud dovodil, že již předložením svého čestného prohlášení

žalobkyně splnila svoji povinnost tvrzení i povinnost důkazní (když je zde požadavek na prokázání trvání překážky vycestování, avšak toto prokázání – doklad potvrzující trvalou existenci důvodu na vůli nezávislého – lze nahradit čestným prohlášením). Žalobkyně byla rovněž k důvodům své žádosti vyslechnuta. Následně tudíž došlo k vychýlení důkazního břemene na stranu správního orgánu, jehož úkolem bylo tvrzení žalobkyně o bezpečnostní situaci na Ukrajině vyvrátit. Vzhledem ke shromážděným podkladům, které byly zohledněny ve správním rozhodnutí, však tato jeho snaha nebyla dostatečně přesvědčivá.

Soud k tomu konstatuje, že odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, který byl správním orgánem rozhodujícím v I. stupni o žádosti žalobkyně, je zároveň správním orgánem příslušným k rozhodování ve věcech udělení mezinárodní ochrany. Soudu je z úřední činnosti známo, že je hojně rozhodováno o azylových žádostech ukrajinských státních příslušníků. V takovém případě tentýž správní orgán k posouzení situace v zemi původu shromažďuje informace z různých nezávislých zdrojů (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, organizace Freedom House apod.). Ke standardu zpráv o situaci v zemi původu při posuzování žádostí o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, podle nějž musejí být „*v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“ Soud nevidí důvod, proč se od těchto standardů jakkoli odchýlit ve věci prodloužení pobytového oprávnění za účelem strpění pobytu na území, když hlavním důvodem žádosti je v tomto případě existence na vůli nezávislé překážky vycestování spočívající v tvrzeném nebezpečí z důvodu ozbrojeného konfliktu.

V rozporu s vyjmenovanými požadavky byly podklady opatřené správním orgánem v nyní souzené věci velmi vágní a o aktuální bezpečnostní situaci v místě bydliště žalobkyně ve státě jejího původu nijak objektivně a relevantně neinformovaly. V doporučení a varování Ministerstva zahraničních věcí ČR pro české cestovatele na Ukrajinu byli tito při cestě do Dněpropetrovské oblasti toliko vyzváni k obezřetnosti a bylo jim doporučeno, aby se obecně vyhýbali místům s velkou koncentrací osob a demonstracím. Pro obecnost a kusost tohoto doporučení z něj nebylo možno činit jakékoli jednoznačné závěry o reálné možnosti žít ve městě Krivoj Rog bez obav o život. Informace o městě Krivoj Rog a Dněpropetrovské oblasti z otevřené internetové encyklopedie (Wikipedie) jednak neměly pro svoji povšechnost (název a historie města, hospodářství a doprava, národnostní složení obyvatelstva oblasti...) jakýkoli právní význam pro projednávanou věc, jednak pocházely ze zdroje, jehož obsah může být editován volně a kýmkoli. „Strojový“ překlad zpráv o dění ve městě Krivoj Rog neuváděl zdroj informací a tento zdroj nebyl zjistitelný ani z URL na spodním okraji listu, proto nebylo možno ověřit věrohodnost tam uváděných skutečností. Zprávy České tiskové kanceláře (*dále jen „ČTK“*) ze dnů 25. 1. 2015 („Porošenko: Řešením krize na Ukrajině jsou jediné dohody z Minsku“), 2. 10. 2015 („Hollande vidí na Ukrajině pokrok, mír se do konce roku nestihne“) a 5. 9. 2015 („Porošenko: Na Donbasu minulý týden poprvé fungovalo příměří“) soustřeďovaly sdělení mající spíše charakter politických prohlášení. Je proto zřejmé, že podklady pro vydání rozhodnutí, ze kterých správní orgán I. stupně a neměnně i žalovaná vycházely a s nimiž konfrontovaly žalobkynina tvrzení o trvalé existenci překážky vycestování, byly zcela nedostačující. V takovém případě nelze hovořit o tom, že správní orgány postupovaly v souladu se zásadou zakotvenou v § 3 správního řádu a zjistily skutkový

stav tak, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Soud k tomuto hodnocení přistoupil zejména proto, že žalobkyni bylo již v minulosti ohledně žádosti za účelem strpění pobytu na území dvakrát vyhověno. Jestliže tehdy existovala překážka bránící vycestování, měly se nyní správní orgány o to bedlivěji zaměřit na řádné zjištění skutkového stavu tak, aby bylo možno seznat, zda došlo k zásadní změně situace.

Dále soud shledal, že z předložených lékařských zpráv nebylo možno s určitostí potvrdit ani vyvrátit, zda je žalobkynin nezletilý syn schopen vycestovat, resp. jaké by byly důsledky takového vycestování z hlediska jeho zdravotního stavu, neboť o tom se žádná z lékařských zpráv explicitně nezmiňuje. V nejnovější lékařské zprávě ze dne 15. 4. 2016 je ovšem doporučeno „pokud možno stabilní školní prostředí ke stabilizaci rozvíjejících sociálních kompetencí“. V projednávané věci by bylo možno volně vycházet z argumentace Nejvyššího správního soudu z rozsudku ze dne 19. 11. 2015, čj. 4 Azs 222/2015-42: „Nejvyšší správní soud zjistil, že správní orgány v průběhu řízení nashromáždily množství lékařských zpráv, ve kterých ovšem není výslovně uvedeno, zda M. B. je či není schopen odjezdu z území České republiky, respektive členských států Evropské unie, popřípadě, zda mu v zemi jeho původu může být poskytnuta odpovídající lékařská péče. Nejvyšší správní soud se však nemohl ztotožnit s tvrzením správních orgánů, že absence uvedených informací v lékařských zprávách dokládá, že rodině stěžovatele nic nebrání odcestovat z území Evropské unie. Lékařské zprávy založené ve spisové dokumentaci zcela jistě nebyly vytvořeny primárně proto, aby se staly podkladem v řízení o správním vyhoštění. Z povahy věci tedy nemohou a priori obsahovat všechny skutečnosti relevantní pro účely tohoto řízení, jako je výslovné vyjádření lékaře k možnosti transportu pacienta na dlouhé vzdálenosti či jeho léčby v cizí zemi. Prvoinstanční orgán, žalovaná ani Ministerstvo vnitra, které ve věci vypracovalo závazné stanovisko ze dne 2. 12. 2014, ev. č. ZS24858, podle § 120a zákona o pobytu cizinců, nemají odpovídající lékařské vzdělání, aby si z lékařských zpráv mohly tyto poznatky učinit samy. I bez odborného vzdělání v oblasti medicíny však správní orgány, respektive soud, měly přihlídnout k tomu, že například podle lékařské zprávy ze dne 14. 6. 2013 nebo ze dne 9. 1. 2014 založené ve spisové dokumentaci, je M. B. postižen závažným perinatálním postižením mozku. [...] Ve spise jsou založeny zprávy dokládající rovněž další hospitalizace. Ve zprávě ze dne 27. 12. 2014 lékař doporučil, aby syn stěžovatele dodržoval klidový režim bez kolektivu. Tyto skutečnosti jednoznačně osvědčují nezbytnost dalšího dokazování ohledně zdravotního stavu stěžovatelova syna, neboť podle § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu „[v] řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.“ [...] Závěru, že v nyní posuzované věci nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, rovněž nasvědčuje, že M. B. podle správních orgánů získal na území České republiky vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle čl. 33 zákona o pobytu cizinců, a to z důvodu jeho zdravotního stavu. Správní orgány ani soud ovšem důvěryhodně nevysvětlily, jak je možné, že toto vízum získal, jestliže mu jeho zdravotní stav nebrání ve vycestování. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že i při rozhodování v cizineckých věcech jsou správní orgány povinny dodržovat čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) a tedy zohlednit zájem nezletilého dítěte.“

I ve věci žalobkyně nebyly správní orgány (ani nyní soud) kompetentní k tomu, aby po odborné stránce vyhodnotily dopady vycestování na zdravotní stav žalobkynina syna.

Nicméně vzhledem k výše uvedené lékařské zprávě ze dne 15. 4. 2016 zde dle soudu byly minimálně důvodné pochybnosti, zda by vytržení z nynějšího prostředí a přesun na Ukrajinu za stavu, kdy navíc nebyla řádně zjištěna bezpečnostní situace v místě a dostupnost potřebné lékařské péče, neznamenal významné zhoršení obtíží nezletilého.

S ohledem na skutečnost, že kvůli neúplnému zjištění skutkového stavu nebylo možno postavit najisto, zda zde byl důvod pro to, aby správní orgány rozhodly tak, jak je uvedeno ve výrocích jejich rozhodnutí, se soud dále nezabýval žalobní námitkou nesprávného posouzení situace na Ukrajině ani námitkou nedostatečného zkoumání přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně. Nebylo totiž zřejmé, zda vůbec mělo být vydáno zamítavé rozhodnutí podle ustanovení, jež by správní orgán k takovému posuzování přiměřenosti zavazovalo. K výjimce ze zásady dispoziční srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009-84.

VI. Celkový závěr a náklady řízení

Na základě výše uvedeného soud shledal žalobu důvodnou, a proto podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. napadené rozhodnutí bez jednání zrušil, neboť skutkový stav, z něhož žalovaná vycházela, vyžaduje zásadní doplnění, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). K pochybení, které je důvodem rozhodnutí zdejšího soudu, došlo již v rámci řízení před správním orgánem I. stupně, proto soud ve smyslu § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí prvoinstanční, které žalovanou nebylo zhojeno. V dalším postupu správních orgánů bude nezbytné doplnit dokazování ohledně reálné aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině v místě bydliště žalobkyně a jejího nezletilého syna a ohledně možnosti vycestování z hlediska zdravotního stavu žalobkynina syna ve světle argumentace uvedené shora.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má nárok na jejich náhradu žalobkyně, která měla ve věci plný úspěch. Přiznána byla náhrada nákladů spočívajících v odměně advokáta za tři úkony právní služby v plné výši (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a podání repliky), tj. po 3.100,- Kč/úkon, a v náhradách hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300,- Kč/úkon podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů; dále byl připočten zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1.000,- Kč; vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, byla připočtena též částka 2.142,- Kč odpovídající této dani. Celková částka přiznané náhrady nákladů řízení tedy činí **16.342,- Kč**. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a byla stanovena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

P o u ě n í : *Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.*

V Plzni dne 28. listopadu 2017

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost: K.